

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.
 Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —
 Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor: un șir petit 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

(102) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de predicator la biserica noastră catedrală din centrul mitropoliei noastre, se publică concurs cu termen de 45 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Dela viitorul predicator se cere a predica în biserica noastră catedrală cât mai des.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt: salar de bază 1600 lei lunar, plus toate sporurile cuvenite.

Cererile de concurs să se trimită Consistorului arhidiecezan în termenul deschis, împreună cu documentele necesare și anume:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu din școalele medii.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de calificare preoțească.
5. Atestat de serviciu.
6. Alte eventuale documente recomandatoare.

7. Deodată cu cererea concursuală să prezenteze și 3 predici în scris, pentru diferite Dumineci din decursul anului, și în termenul deschis al concursului să predice odată în catedrală.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc, ținută la 4 Iulie 1923.

Consistorul arhidiecezan.

(103) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de preot misionar al arhidiecezei de Alba-Iulia și Sibiu se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Dela viitorul preot misionar se cere a fi la dispozițiunea I. P. Sf. arhiepiscop și mitropolit, respective a consistorului arhidiecezan, spre a fi trimis acolo unde se ivește necesitatea să slujească, să predice, să conducă procesiuni religioase și să petreacă în mijlocul credincioșilor din o anumită localitate atâta timp, cât va cere trebuința. Va avea apoi să ia parte activă la conferințele preoțești.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt: salar de bază 1600 lei lunar plus toate sporurile cuvenite.

Cererile de concurs să se trimită Consistorului arhidiecezan în termenul deschis, împreună cu documentele necesare și anume:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu din școalele medii.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de calificare preoțească.
5. Atestat de serviciu.
6. Alte eventuale documente recomandatoare.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc, ținută la 4 Iulie 1923.

Consistorul arhidiecezan

Noua lege

pentru unificarea contribuțiilor directe față de biserica și clerul nostru

I.

Între legile menite a pregăti procesul de unificare și a găsi mijloace pentru refacerea și consolidarea finanțelor țării, este și legea pentru unificarea contribuțiilor directe și înființarea impozitului pe venitul global, votată de actualele corpuri legislative.

Lucrările comisiunilor, încredințate cu punerea în aplicare a legii, sânt tocmai în curs, la sate și la orașe. Cum însă aceste lucrări se fac adeseori grăbit, — ceea ce este o apariție cam generală în viața noastră publică de azi, — și cum nici contribuabilii, și nici persoanele comisiunilor de impunere, în timpul relativ scurt, ce le-a stat la îndemână, în foarte multe cazuri n'au putut străbate pe deplin principiile și intențiunile, altfel juste și echitabile ale legii, — sântem nevoiți a constata zilnic regretabile greșeli de interpretare și aplicare. Acestea aduc cel mai rău serviciu cauzei, întru cât contribuabilii se simțesc nedreptățiți, ear statul împedecă în executarea grabnică, prin continue apeluri și recursuri.

Astfel este cazul bisericii și clerului nostru, față de cari noua lege de impozite este interpretată și aplicată, — cum sântem informați, — aproape pe toată linia cât se poate de greșit și contra spiritului și intențiunilor ei.

Câteva spicuri din lege și din instrucțiunea ministerială, pentru aplicarea acestei legi, ne vor clarifica asupra raporturilor de drept ale bisericii și clerului față de nouăle impozite, servind în același timp cu informațiuni — credem, de folos — pentru autoritățile noastre bisericești și pentru preoțime, în scopul unei intervenții grabnice la forurile în drept, pentru interpretarea și aplicarea corectă a legii.

Noua lege pentru unificarea contribuțiilor directe are putere retroactivă, dela data de 1 April 1923 și stabilește 7 (șapte) categorii de impozite directe sau elementare, pe care le specifică astfel:

1. *Impozitul pe veniturile proprietăților agricole.* Acesta pentru Ardeal înlocuiește vechea dare directă de pământ și este de 12% după venitul curat (art. 3). Persoana impozabilă cu acest impozit este, conform art. 3 din lege și a §-ului 5 din instrucțiune, ori proprietarul, ori uzufructuarul, ori beneficiarul cu drept real de folosință.

2. *Impozitul pe veniturile proprietăților clădite,* înlocuiește vechea dare de casă.

Procentul impunerii acestui impozit este de 12% după valoarea locativă. Legea însă prevede anumite scutiri. Astfel, sânt scutite pe baza art. 17, între altele, și clădirile parohiale, precum și cele particulare puse în mod gratuit la dispoziția unor așezăminte de utilitate publică. Clădirile rurale, ce servesc de locuință agricultorilor și cari nu au mai mult de 3 (trei) camere locuibile, precum și toate cele necesare exploatării agricole a terenurilor, sânt scutite de impozit. Instrucțiunea ministerială la acest articol spune (§-ul 30), că în aceste condițiuni de scutire sânt a se socoti și locuințele preoților și învățătorilor, cari se ocupă cu agricultura.

3. *Impozitul pe veniturile valorilor mobiliere,* legea îl stabilește în articolele 22—30. Este de importanță din punctul nostru de vedere articolul 24, în sensul căruia «dobânzile la economiile până la 10,000 Lei aparținând instituțiilor publice sânt scutite de acest impozit». De acest drept de scutire beneficiază deci și bisericile sau școalele noastre, cari ar avea depuneri la bănci. Tot prin acest articol sânt scutite de impozit orice valori mobiliere (acțiuni etc.) ale așezămintelor culturale și cari îndeplinesc un serviciu public, cum sânt: bisericile, școalele și mai multe instituții, despre care se face amintire în §-ul 56 al instrucțiunii.

4. *Impozitul pe venitul întreprinderilor comerciale și industriale.* Cu privire la această categorie de impozit legea spune (art. 30): «Sânt supuse unui impozit de 10% veniturile nete din întreprinderile comerciale și industriale, din exploatare agricole făcute de arândași, cum și din exploatare din păduri sau de mine, făcute fie de arândași sau concesionari, fie de proprietari»...

Acest soi de impozit, după o interpretare, pe care o credem absolut greșită și fără temei legal, este aplicat asupra preoților noștri, în legătură cu sesiunile parohiale (eclejiile). Comisiunile locale de impunere și administrațiile financiare județene, întemeiate — după cum ni se spune — pe niște îndrumări, date de comisiunea centrală de apel pe lângă ministerul de finanțe din București, consideră pe preoți cari folosesc eclejie, ori ca arendatori, ori ca concesionari. Ceea ce însă nu corespunde nici stării de fapt, nici stării de drept și n'are temei nici în lege, și nici în instrucțiunea ministerială.

Raportul de drept între preot și biserică cu privire la eclejie nu este acela de arendator, fiindcă nu avem nici un criteriu, care ne-ar îndreptăți a stabili acest raport: nu avem contract de arendă

cu preț de arendă, cu condiții de ambele părți, cu termen pentru durata arendei. Dar acest raport nu e nici acela de concesiionar, pentru că nu e legat de persoana preotului, ci de oficiul public cel are, ca protopop, paroh, capelan. Dreptul preotului de a folosi pământul dat de biserică ca «eclejie» este, sub raportul juridic, *un drept real*, care în localitățile, unde peste tot în cursul timpului s'au putut crea «eclejii» și pe seama bisericii noastre, a fost împreunat în mod perpetuu și fără întrerupere și este împreunat până în prezent, *de funcțiunea de preot* și nu de *persoana*, care întâmplător ocupă această funcțiune. Aceasta fiind situația de drept a eclejiilor, ele nu sânt și nu pot fi impozabile în sarcina *preotului uzufructuar sau beneficiar cu drept real*, cu impozitul comercial de 10% și nici cu impunerile adiționale, prevăzute de lege în art. 71 și 72, în cota de 2% pentru județe, 3% pentru comune și 1% pentru camerele de comerț și justiție. Nu poate avea loc impozitul comercial în sarcina preotului beneficiar sau uzufructuar cu drept real asupra eclejiei, cu atât mai vârtos, că acest drept real este constat — cel puțin pentru biserica ortodoxă-română din Ardeal — în așa numitele *Coale B.*, unde se stabilește măsura în care contribuie biserica și statul la salarizarea preoților, precum și în cărțile fonduare, unde se face deosebire între proprietățile bisericii, pe cari le folosește dânsa, pentru acoperirea trebuințelor sale curente și între acelea cari s'au dat în mod permanent ca «eclejii». Dar, *înșas noțiunea juridică a eclejiilor implică în sine un drept real de beneficiu în favoarea preotului și în sarcina bisericii respective.*

Prin urmare, constat fiind că folosirea eclejiilor nu este un drept personal al preoților, ci beneficiu întregitor la salariu, cu caracterul de drept real, atât comisiunile locale de impunere cât și administrațiile financiare județene, precum și comisiunea centrală de apel pe lângă ministerul de finanțe, aplică greșit legea când impun eclejiile pe lângă impozitul agricol și adiționalele lui, și cu impozitul comercial și adiționalele lui. Greșesc în acest punct — poate, nefiind până acum clarificați asupra stării de drept a eclejiilor — cu atât mai mult, că instrucțiunea pentru aplicarea legii spune textual

în §ul 72 pct. 2, vorbind despre veniturile din exploatare agricole, că «*proprietarii, uzufructuarii sau alți beneficiari cu drept real, sânt considerați impuși și pe venitul din exploatare* (impozitul comercial) *la un loc cu venitul din proprietate* (impozitul agricol)»...

Impotriva bisericii naționale. Atacurile împotriva bisericii noastre ortodoxe se întesc mai ales de când ea și-a păstrat, prin noua constituție, caracterul avut de biserică dominantă în stat. Oameni certați cu ordinea legală și morală s'au năpustit, prin broșuri de scandal, acum și asupra scaunului mitropolitan, aducând insulte și calomnii împotriva I. P. S. Sale Mitropolitului primat.

Campania aceasta este susținută de gazețele jidovești și francmasonice din București, plus Albina și codița ei dela Blaj.

Se înșală însă nobilii aliați, dacă socotesc că o instituție cum este biserica ortodoxă, se poate distruge în România întregită.

Cursuri de vară teologice. Cercul de studii social creștine *Solidaritatea* organizează în 8—30 Aug. a. c. cursuri de vară teologice la Mănăstirea Neamțului sub patronatul I. P. S. Sale Mitropolitului Pimen al Moldovei. Vor ținea prelegeri P. P. S. S. Nicodim al Hușilor, Visarion al Bălților, profesorii G. Boroianu, I. Mihăilescu, Arhim. Scriban, Șesan, R. Căndea, Marin Ștefănescu ș. a.

Înainte cu patru ani ostașii români, provocați de cetele maghiare întărite de-alungul Tisei, au dat victorioasele lupte de lângă Tisa și au trecut râul, respingând mereu pe dușmanul provocător, care ne-a batjocorit sute de ani.

La rugarea Budapestei, amenințate de bolșevism, armata română a ocupat capitala Ungariei și a salvat pe cei slabi și părăsiți, dându-le cel mai creștinesc ajutor timp de câteva luni de zile. Ungurii dela Budapesta nu ne iartă nici aceasta.

Nimic nu uită, nimic nu învață.

Cursuri de vară germane se țin ca și în 1923, în orașul Sibiului, organizate de concetățenii noștri sași. Se vor întruni earăș *profesorii din Germania și Viena*, ca reprezentanți ai culturii germane, veniți pe pământul primitiv al României întregite. Asemenea cursuri nu erau cu puțință pe timpul regimului ungar. Regimul românesc le tolerează. Și totuși, sașii noștri în deobște preferă pe cel dintâi, și grăesc de rău pe cel din urmă.

Crinul sufletului nostru trudit din stratul său ars, căuta și «lung privea în sus, să vadă: de nu se purcede un nor de ploaie?», — dar tristat în țernă earăș își frânge trupul svelt în două...».

Dar celui ce așteaptă cu credință, același i se va împlini...

Și norul de ploaie visat și implorat cu o supremă ardore de crinul sufletului nostru se pogoră în tunet de foc și prăpăd... În primăvara anului 1848, când mila Cerului s'a îndurat să ni-l trimită cu bogată revărsare... El a rodit mult și cuibul vechi și jălit îndelung ni s'a prefăcut, ca prin minune, în cea mai puternică casă-cetate, de sfărîmarea căreia nu ne mai temeam. Aveam acum și noi, cei huiduiți, apărătorii strămoșescului ideal de credință și lege românească, isvor sigur pentru darul preoției românești și strămoșești, pentru căpătarea și colaborarea căruia n'a mai trebuit să ingenuchem cu mâni pe toiege rugătoare la porți și altare străine, care ni-au otrăvit cântarea credinței noastre. Aveam earăș biserica cu străvechiul ei altar și la adăpostul și căldura aripilor ei: școala bisericii, care ne-a crescut și ne-a păstrat întregi pentru ziua mântuirii...

Opera bisericească și națională ce a urmat după această roditoare revărsare întru răcorirea și fortificarea puterilor sufletului nostru româ-

Unirea religioasă

Un articol, semnat de prof. univ. dl O. Ghibu, în *Adevărul* din 27 Iulie a. c., se ocupă de chestiunea unirii religioase a românilor uniți naționalicește. După ce arată situația religioasă a românilor ardeleni, dl O. Ghibu scrie astfel:

Problema unirii religioase se discută de altfel în Ardeal relativ destul de viu, în cercuri mai restrânse, și, ceea ce este mai interesant și semnificativ, este că toată lumea dorește în principiu unirea, numai nu găsește modalitățile practice de realizarea ei. Unanimitatea aceasta, care este și sus și jos, înseamnă un lucru nespun de mare; ea ușurează mult rezolvirea efectivă a problemei. N'ar trebui decât, la început, o oarecare propagandă prin presă pentru a trezi interesul general față de ea, apoi, cea dintâi consfătuire sau adunare autorizată sau neautorizată ar putea să proclame cu adevărat entuziasm unirea, rămânând ca amănuntele de ordin așa zicând tehnic să se stabilească pe urmă. Dacă în fruntea acestei mișcări, neoficiale, s'ar pune câteva personalități recunoscute ale vieții noastre culturale și religioase, inițiativa lor ar stârni o adevărată însuflețire și ar fi urmată fără doar și poate de izbândă apropiată. Iar rămânea oficialității bisericești și civile, doar sarcina ratificării și a aranjamentului definitiv din punct de vedere de drept canonic și civil, și din punct de vedere practic.

Ce urmări ar avea această unire?

Incomensurabile!

Pe lângă că ar reda poporului nostru adevărata unitate sufletească în toate privințele, ea ar aduce cu sine și încetarea unui război surd ale cărui efecte se simt pe toate terenele.

(Se amintesc, în paranteză, numai două momente: 1. desacordul dintre prelații uniți și cei ortodoxi cu prilejul încoronării dela Alba-Iulia și efectul penibil asupra întregii opinii publice care a aruncat opoziția trădării de neam asupra celor dintâi, și 2. acuzația de partid «greco-catholic» care se aruncă de cătră unii partidului național, ceea ce aduce cu sine și slăbirea politică a unui partid și slăbirea religioasă a unei biserici recunoscută ca «națională»).

Deodată, în loc de două oști de preoți, cari astăzi își stau față în față cu dușmănie, am avea o singură oaste care ar putea fi distribuită potrivit adevăratelor trebuințe religioase și sufletești ale neamului. Astăzi avem în Transilvania pentru trei milioane de români, doi mitropoliți și 7 episcopi, în vreme ce în vechiul regat avem exact același număr de prelați pentru șase milioane de români. În Transilvania avem 73 de protopopi (62 ortodoxi și 11 uniți*), în vreme ce în vechiul regat avem numai 32. În Transilvania avem peste 600 de localități cu câte doi preoți (unul ortodox, și celălalt unit) și aproape 500 de sate fără nici un preot. La școlile secundare și medii din Transilvania avem tot câte doi profesori de religie, unul ortodox și unul unit, ambii plătiți de stat pentru o muncă

*) Uniții au nu 11 ci 112 protopopi, deci aproape dublu cât noi ortodocșii. *Nota Red.*

FOIȘOARA

Presa și comemorarea lui Șaguna

— Note și spicuiri —

Foala Diecezană (V. Loichiță):

Mâni impioase și hrăpărețe ne-au împărțit în plin sfârșit al veacului XVII-lea numai conducerea și îndrumarea bisericească, dar nu și credinciosul suflet însuși al neamului cu care, din cele îndepărtate și cărunte vremi, noi, românii de dincoaci de munți, adorăm pe Acela a cărui haină nu s'a împărțit între noi, ci a rămas și va rămânea totdeauna întreagă, până când vom fi.

Cu adevărat amare ni-au fost zilele de pe urma acestei scandaloase împărțiri siluite... «Glas în Ardeal se auzi, suspin, plângere și tipet mult...», asemănător cu al Rahilei, dar cine ne putea mângăia pentru cuibul ce ni s'a sfărîmat ca să se risipească?

Ostenit-am în purtarea prigoanei, dar nu ne-am frânt în lunga așteptare a vremurilor nemiloase și aspre pentru noi ceice rămăsesem ca o candelă aprinsă de strajă la căpătâiul sfintei moșteniri a legii părinților noștri!

nesc prin biserica și școala mitropolitului Șaguna, o știm cu toții, și de aceea închinarea dela Rășinari, ce i se face amintirii celui mai mare ierarh ardelean și bărbatului politic de primul rang, care a știut să stoarcă vremii sale tot binele ce numai se putea căpăta pentru biserică și nația sa — și osămintelor sale, la aniversarea de 50 de ani dela astrucarea lor, are semnificație istorică de recunoaștere a de Dumnezeu temătoarelor năzuinți, cătră lumină și libertate ale unui neam, pe care Cerul nu l-a lăsat, nici îl va lăsa cândva, bătătorind același drum de suire la Domnul...

Turda. Expune (prof. A. Nan) câteva constatări maghiare privitoare la atitudinea arhierului Șaguna în frământările zilelor revoluției din 1848—49. «Veniră și agitarii daco-români, — scrie prof. universitar Marczali Henrik despre adunarea din 3/15 Mai 1848 dela Blaj, — dar adevăratul conducător a fost și aici un *preot*: Andrei Șaguna, episcopul neunit». Szilágyi Farkas scria în 1898 următoarele: «Pe episcopul Andrei Șaguna îl asculta cu plăcere poporul (în adunarea amintită)... dar pe bătrânul episcop Ioan Lemény, care sta sub sprijinul partidului Uniunii (Ardealului cu Ungaria) și a guvernului, poporul l-a huiduit», ș. a.

pe care ar putea o săvârși un singur profesor și încă cu un profit moral cu mult mai mare. Prin opera aceasta care ține 240 de profesori de religie, în loc de 120, statul nu numai că nu lucrează pentru unitatea națională, dar lucrează de-a dreptul în contra ei, întrucât crește pe elevii din școlile sale în două direcții suferite deosebite și, uneori, chiar opuse...

Nu mai insist asupra însemnătății unirii din punct de vedere național. Aceasta nu se poate să n-o înțeleagă fiecare român și, în consecință, să n-o dorească din adâncul sufletului său până la deplina realizare.

Ei sânt pe deplin încredințați că unirea religioasă se va realiza în curând, cu aceeași necesitate de fier, cu care s'a realizat, etapă de etapă, unitatea noastră națională. Ea este o necesitate naturală a vieții noastre, la care, ca și la cea dintâi, sânt convinși că lucrează — cum spunea Alecsandri — însuș «brațul Dumnezeu».

Desvălirea monumentului eroilor din Poiana-Sibiului *

Harnicii noștri credincioși din frunțașă comună Poiana-Sibiului, de unde au pierit pe diferite fronturi în decursul războiului mondial aproape 100 din cei mai buni și mai voinici fii ai ei, în amintirea lor prin contribuiri benevole le-a ridicat un monument care a costat aproape 100 mii Lei.

Monumentul așezat în piața cea mare în fața pomposului edificiu școlar este de marmură albă cu un vultur de bronz în vârf.

Pe marmură sânt gravate numele celor 85 eroi. Ear în față deasupra este gravată maxima slăvitei noastre *Regine Maria*: «Nu plângeți eroii, ci slăviți-i».

Poenarii au decis ca desvălirea acestui monument să se facă în mod demn și solemn Duminică în 15 Iulie n. c. adresându-se spre îndeplinirea acestui act I. P. S. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae*, care deși abia trecuse peste festivitățile comemorării semicentenare a fericitului adormit în Domnul Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, — n'a pregetat a le îndeplini dorința.

Spre acest scop a plecat Duminică dimineața la ora 6 pe un timp admirabil spre Poiana, însoțit de asesorii Dr. Stroia și Dr. Proca și de diaconul bisericii catedrale Gh. Jurebiță.

Semnele sărbătorii s'au arătat deja în trecerea noastră prin Dobârca. Intreaga stradă principală prin care am trecut era împodobită cu multe și care de care mai frumoase țesături naționale, românești și săsești.

Din Dobârca privim în sus spre — Poiana, situată pe un frumos platou în vârful unei coline.

La marginea de hotar sântem întâmpinați de un impunător banderiu de călăreți. Erau voinici din Poiana pe cai lor sprintenei de munte conduși de secretarul comunal.

La intrarea în comună sântem întâmpinați de popor mult în frunte cu primarul și fanfara meseriașilor, ear în față bisericii I. P. S. Sa e așteptat de tinerimea școlară de «micii Șoimi de munte» din Poiana, cohorta cercetașilor «Bucur» din București și cohorta cercetașilor «Negoiul» din Sibiu, de o parte mare din preoțimea tractuală în frunte cu protopresbiterul Avram Păcurariu, care a întâmpinat pe I. P. S. Sa prin o frumoasă alocuțiune.

I. P. S. Sa în răspunsul său accentuează, că a îndeplinit numai o dorință a sufletului său venind în această frunțașă comună, ca față în față să vadă pe acești vrednici fii ai noștri.

După sărutarea crucii și evangheliei intră în frumoasa biserică și oficiază sfânta liturghie, asistat de protoiereii Dr. Stroia, Dr. Proca și A. Păcurariu, de preoții Nicolae Dobrotă, Romul Pop, Ilie Dobrotă, Aron Șerb, Ioan Popa, Const. Ghișe și N. Secoșan și de diaconul Gheorghe Jurebiță.

La finea sfintei liturghii I. P. S. Sa citând cuvintele din pericopa zilei: «Și străbătea Isus prin toate cetățile și orașele, învățând în sinagoga lor, și propovăduind evanghelia împărăției, și vindecând toată boala, și toată neputința întru popor», timp de aproape o oră a ținut o instructivă cuvântare, arătând cu exemple vii rostul vieții noastre pe acest pământ, văzută prin prisma evangheliei Domnului, îndemnând în fine pe credincioși la iubire frățească, la ajuto-

rare reciprocă și la sprijinirea celor năpăstuiți de soarte.

Cuvântul arhieresc a făcut asupra numeroșilor credincioși din localitate și din satele din împrejurime cu deosebire din Săliște, cari veniseră în număr frumos în frunte cu deputatul cercului Dr. I. Lupaș, Dr. V. Braniște, D. Lăpădat, Dr. N. Comșa etc. o profundă impresie.

Spre a lua parte la festivitate au sosit la fața locului și dl ministru de externe Duca, însoțit de prefectul județan Boiu, primprezidentul tribunalului L. Petrescu, primprocuror Ilescu etc.

După un mic popas făcut în casa parohului Ilie Dobrotă, I. P. S. Sa e condus în procesiune în fața monumentului, unde se adunase deja toată lumea, peste 4 mii și oficiază un scurt serviciu divin. Desvălește monumentul și îl stropește cu apă sfințită.

Urmează apoi discursurile.

Vorbește întâi I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae*. Intr'un avântat și frumos discurs spune, am venit să ridicăm slavă vitejilor neamului nostru, viteji, cari au căzut pe câmpul de luptă din al căror sânge va rodi fericirea și binele patriei noastre. Arată însemnătatea acestui monument, simbol al vitejiei și abnegațiunii și spune, că un popor trăiește prin tradiție, prin suflet și prin marii săi binefăcători. Amintește despre frumoasele sărbări în amintirea nemuritorului nostru mitropolit Andrei prăznuite înainte cu două zile, și îndeamnă pe cei prezenți să îngrijească de văduvele și orfani, rămași în urma crâncenului război. În fine aduce elogii familiei regale: *gloriosului nostru căpitan M. Sale Regelui Ferdinand I, și a slăvitei noastre Regine Maria, mama orfanilor și năcăjiților*.

La ultimele cuvinte ale I. P. S. Sale publicul izbucnește în puternice urale, ear fanfara cântă *Imnul Regal*.

Dl *Ilie Georgescu* a vorbit în numele comitetului de inițiativă pentru ridicarea monumentului, arătând cum a fost desăvârșită această operă de recunoștință, în amintirea celor căzuți pe diferitele fronturi.

Ca reprezentant al «Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român» a vorbit apoi dl *Ioan Neagoe* aducând Poenarilor recunoștința acestui vechiu așezământ cultural, pentru frumoasa inițiativă de a ridica acest monument și omagii memoriei eroilor cu cuvântul creștinesc «In veci pomenirea lor».

Dl Dr. *I. Lupaș* vorbește în numele celor trei societăți din Săliște, cari răspunzând la învatarea făcută, au venit să participe la această măreață sărbătoare. În fața marmurei albe ridicată între școală și biserică, aduce închinare memoriei acelora, cari au dat ca jertfă viața lor pe altarul patriei.

Dl *I. G. Duca*, ministru de externe, a ținut o înălțătoare cuvântare. Spune că ia parte cu bucurie, ca reprezentant al guvernului, la această măreață și pioasă solemnitate. Aduce prinosul de recunoștință celor 84 de eroi din comuna Poiana, jertfiți pentru mărirea patriei și gloria neamului românesc. Monumentul acesta, închee dl ministru, va fi deapauri o pildă vie de datorie și de abnegație, de iubire de neam și de jertfă pentru generațiunile viitoare care se vor perinda în acest colț al României întregite.

Dl ministru Duca a donat suma de 30,000 Lei pentru școala și biserică din Poiana.

A urmat apoi masa comună.

După masă I. P. S. Sa a făcut o minuțioasă examinare a oficiului și arhivei parohiale condus de parohul Nicolae Dobrotă. Matriculele aflate în bună ordine, datează dela începutul veacului al XIX-lea.

După aceea a vizitat I. P. S. Sa biserică cea veche de lemn, ridicată în secolul al XVII. bine conservată, în care se celebrează serviciul divin și acuma, nefiind biserică cea mare din piață încăpătoare pentru toți credincioșii. Această biserică este un adevărat giuvaier de artă românească, atât ca pictură, cât și ca sculptură. I. P. S. Sa și însoțitorii au rămas încantați de cele aflate, și a dat înviațiuni preotului cu privire la conservarea și îngrijirea ei.

După aceea I. P. S. Sa a rostit o scurtă rugăciune la mormântul absolventului de teologie Nicolae Muntean, fost elev iubit al I. P. S. Sale, în prezența părinților lui, care a murit moarte de erou, împușcat de maghiari de pe

un tren blindat, sosit în gara din Sibiu în primele zile ale lunii Decembrie din 1918, după măreața adunare dela Alba-Iulia.

I. P. S. Sa a plecat apoi spre casă.

În drum s'a oprit în Apoldul-mare. A vizitat biserica și a dat bătrânului nostru preot B. Necșa înviațiunile necesare cu privire la repararea ei.

Preotul Necșa a rămas foarte surprins de această vizită neanunțată a I. P. S. Sale.

De aceea atragem atențiunea preoțimii noastre asupra împrejurării, că în orice zi se poate aștepta la astfel de vizite neanunțate, și în alte părți e bine ca preoții noștri să fie totdeauna gata de a da samă de chivernisirea talantului primit, pentru că «nu pot ști ziua și ceasul» când vor fi cercetați și «fericite sânt slugile acelea, pe care viind Domnul, le va afla priveghind».

Școala Normală „Andrei Șaguna“, Sibiu.

Înștiințare

Anul școlar 1923/4 la Școala Normală «Andrei Șaguna» se începe la 15 Septembrie n. Elevi noi se primesc:

1. În clasa I băieți, cari au certificat de absolvire a școlii primare cu nota generală cel puțin «bine», au certificat de bună purtare și nu au trecut de 14 ani. Pentru această clasă sânt libere 15 burse à 2000 lei și 15 semiburse à 1000 lei, plătite de Ministerul Instrucțiunii.

2. În clasele II—III se primesc, ca solvenți băieți cari au terminat cu succes cel puțin bun cl. I respective cl. II la o altă școală normală. Pe lângă un examen de diferență se primesc și băieți cari au terminat cu succes cel puțin bun cl. I resp. cl. II la un liceu ori la o școală medie și au vârsta corespunzătoare.

3. În clasele IV—VIII se primesc elevi și eleve cari au terminat cu succes cel puțin bun clasele corespunzătoare la o școală normală cu 8 clase.

Toți elevii sânt interni. Taxa internatului este 5000 lei anual. În cazul, când această sumă nu ar fi suficientă pentru întreținerea elevilor, Consistorul Arhidiecezan își rezervă dreptul de a o urca în cursul anului școlar în proporție cu creșterea scumpetei.

Elevii noi mai plătesc didactru și taxe școlare 325 lei, iar elevii vechi 315 lei.

Intr'o clasă, conform regulamentului școlar, pot fi primiți 40 elevi, și anume: 15 bursieri, 15 semibursieri și 10 solvenți.

Primiriile în clasa I se fac în baza unui examen de concurs, în celelalte clase în baza certificatului școlar și a unui examen de diferență. Înștiințările să se adreseze până la 1 Septembrie n.; *Direcțiunii Școlii Normale «Andrei Șaguna» Sibiu*, cu următoarele documente: a) act de naștere dela oficiul stării civile; b) extras din matricula botezaților; c) certificat școlar; d) certificat de vaccina. Aspiranții la burse vor mai înainta: a) certificat despre situația familială și averea părinților, și b) o declarație iscălită și de părinți (ori tutori) în fața primarului comunal, în care se obligă a servi ca învățători cel puțin 10 ani, în caz contrar vor restitui bursa. Primarul va confirma identitatea iscăliturilor.

Examenele de concurs se vor ținea în 10—11 Sept., examenele de corigență și particulare din 11—14 Sept., ear înmatriculările din 12—15 Septembrie n.

Elevii primiți sânt obligați să aducă: 4 cămeși, 4 părechi de ismene, 3 cămeși de noapte, 4 părechi ciorapi, 6 părechi obiele, haine de pat (saltea, cearșafuri, pentru schimb, țol ori p'apomă, pernă și o cuvertură de pat), 3 ștergare, 3 servete, păhar, cuțit, furculiță, lingură, o ceașcă, 3 farfurii, pieptene, săpun, perie de dinți, perie de haine și de ghetă, ață, ace, briceag, uniformă, încălțăminte necesară și o violină.

Director: Dr. V. Stan.

Au apărut:

Memorii din anii 1846—1871 de Arhiepiscopul și Mitropolitul Andrei Șaguna, publicate la aniversarea semicentenară a morții marelui Arhieru. Un vol. de 112 pagini. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Preț 25 Lei.

*) Din cauza aglomerației de material, acest raport apare cu întârziere.

Știrile zilei

Predică în catedrală. Duminică trecută la finea sfintei liturghii în biserica noastră catedrală a rostit o frumoasă predică părintele asessor consistorial Trandafir Scorobeș.

Preoți distinși. Din prilejul sărbătorilor semicentenare dela trecerea din această viață a fericitului adormit în Domnul arhiepiscop și mitropolit Andrei, I. P. S. Sa mitropolitul nostru Nicolae a binevoit a distinge cu dreptul de a purta brâu roșu pe preoții: Ion Dima, paroh în Sita-Buzău, Ilarie Plotogea, paroh în Tohanul nou și Cristofor Mărgineanu, paroh în Feredeș, toți trei hirotoniți de fericitul Andrei, precum și pe preotul Emilian Cioran din Rășinari.

Congres învățătoresc. Comitetul central al Asociației învățătorilor din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș, și comitetul central al Fondului G. Lazăr, convoacă al 2-lea congres ordinar al Asociației și a 3-a adunare generală a Fondului, pe zilele de 5—7 August 1923 în Arad, sala palatului cultural. Ordinea zilei cuprinde: Conduct etnografic, rapoarte, conferință despre George Lazăr, concert, vizitarea instituțiilor culturale și industriale din Arad. Congresistii beneficiază de reducere de 75 la sută pe C. F. R.

Congres esperantist, patronat de A. S. R. Principele moștenitor, s'a ținut în 27—30 Iulie 1923 la Timișoara. Au luat parte congresiști din diferite țări, apropiate și depărtate, până și din China.

Despărțământul Sibiu al Asociațiunii își ține adunarea generală în ziua de sf. Ilie (2 August n.) la ora 3 d. a. în Ocna-Sibiului. Se vor desvolta prelegeri pentru popor. Seara se va da concert, urmat de dans.

Milionari... Marca germană scade mereu. Cu patruzeci de franci se poate cumpăra un milion de mărci. Eată un mijloc prin care și oamenii săraci pot ajunge dintr'odată — milionari.

Scumpire? Nu e tocmai de mult, de când s'au scumpit călătoriile pe C. F. R. Acum e vorba de o nouă urcare a tarifelor cu 50 la sută.

Concurs. Pe anul școlar 1923/24 sânt a se conferi din fondul cultural al protopopiatului Sebeș, *patru burse*, de câte 500 lei, pentru studenți ort. rom. de pe teritoriul protopopiatului, cari urmează la școale secundare (liceu, școală reală, civilă, comercială). Cererile provăzute cu: carte de botez, certificat școlar și despre starea materială a părinților, sânt a se adresa oficiului protopopesc în Sebeșul săsesc până la 25 August n. a. c. Sebeș, 26 Iulie 1923.

Comitetul protopopesc.

Poșta redacției

De pe Murdș. Dacă sânt unii oameni cari, în loc d'a veni în ajutorul semenilor lor, îmbracă «haină de lup», ei trebuie combătuți cu alte arme și în altă formă. De altfel, autoritățile — cum vedem — au făcut ordine.

Nr. 6145/1923 Șc.

(100) 2—3

Concurs

În conformitate cu § 55 din Regulamentul pentru organizarea învățământului în școalele primare, se escrie concurs cu termin de 20 zile dela datul de față pentru posturile de învățători vacante dela școalele primare confesionale române din arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu înșirate mai jos.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi își vor înainta în termenul stabilit cererea instruită cu documentele cerute oficiului protopopesc, la care aparține parohia la al cărei post de învățător reflectează, ear acest Consistor va cere detașarea concurenților celor mai pregătiți.

Prea Onor. Oficii protopresbiterale sânt îndatorate ca îndată după expirarea termenului de concurs, să înainteze toate actele aici, împreună cu propunerile lor.

Salariul împreună cu fiecare post este asigurat prin ajutor de stat după normele de salarizare în vigoare.

Dela concurenți se cere să conducă Duminică și sărbătoarea elevii la biserică, să-i supravegheze și să cânte cu ei răspunsurile liturgice.

Posturile vacante sânt:

I. Protopopiatul Agnita: Coveș 2 posturi Fofeldea 1 post, Ighidșdorf 2, Măgărei 1, Marpod 1, Ruja 1, Șulumberg 1, Vărd 1, Veseud 1.

II. Protopopiatul Avrîg: Porumbacul-de-sus 1 post, Sebeșul de-sus 1 post, Viștea-de-sus 2.

III. Protopopiatul Bran: Simon 1 post.

IV. Protopopiatul Brașov: Bod 2 posturi, Brașov-stupini 1 post, Feldioara 2, Magheruș 1, Preșmer 1, Purcareni 1, Rodbav 1, Sânpetru 1, Târlungeni 1.

V. Protopopiatul Cohalm: Bendorf 1 post, Cața 2 posturi, Dăișoara 2, Felmer 1, Mateiaș 1, Mercheaș 1, Paloș 1, Roadeș 1, Ștena 1, Ungra 1, Viscri 1.

VI. Protopopiatul Deva: Banpotoc 1 post, Boholt 1 post, Hondol 1, Sulighete 1, Vălișoara 1.

VII. Protopopiatul Dobra: Baștea 1 post, Cerbia 1 post, Fintoag 1, Ohaba 1, Mihăești 1, Muncelul-mare 1, Panc 1, Rădulești 1, Săcămaș 1, Teiu 1.

VIII. Protopopiatul Făgăraș: Boholt 1 post, Calbor 2 posturi, Galați 1, Hurez 1, Mândra 2, Părău 2, Perșani 1, Sâmbăta-sup.-răs. 1, Sâmbăta-sup.-apus. 1, Șinca-nouă 2, Șona 1, Veneția-inf. 1, Voivodenii-mari 2.

IX. Protopopiatul Geoagiu: Balșa 1 post, Bozeș 1 post, Bulbuc 1, Ceru-Băcăinți 1, Cib 1, Feredeș 1, Mermezeu-Văleni 1, Poiana 1, Rapolt 1, Valea-mare 1.

X. Protopopiatul Hațeg: Bărești 1 post, Fizești 1 post, Livezeni 1, Luncani 1, Nucșoara 1, Ohaba-de-sub-peatră 1, Sf.-Marie-de-peatră 1, Valea Sângeorgiu 1.

XI. Protopopiatul Hunedoara: Batiz 1 post, Cerișor 1 post, Lelese 1, Socet 1.

XII. Protop. Ilia: Certejul-de-jos-Coajă 1 post, Sâbi 2 posturi, Valea-lungă 1, Târnova 1, Booz 1, Târnavița 1, Câmpuri-Surduc 1, Fueș-Băgara 1, Visca 1.

XIII. Protopopiatul Mediaș: Dârlos 2 posturi, Frâua 1 post, Văsăud 1.

XIV. Protopopiatul Mercurea: Apoldul-de-jos 2 posturi, Apoldul-de-sus 1 post, Beșințu 1, Cărpiniș 1, Dobârca 1, Gusu 1, Ludoș 3, Mercurea 1, Păuca 2, Poiana 2, Reciu 1, Rod 1, Spring 1, Tău 1.

XV. Protopopiatul Oituz: Brețcu 3 posturi, Covasna 2, Intorsura Buzeu 5.

XVI. Protopopiatul Orăștie: Balomir 1 post, Bințiți 1, Costău 1, Dăncul mare, Dăncul mic 1, Ludești-Costești 2, Măgura 1, Orăștie 2, Oroștioara de jos 1, Petreni 1, Pișchinț 1, Pricaz 1, Romoșel 2, Tămășasa 1, Vaidei 1.

XVII. Protopopiatul Săliște: Aciliu 1 post, Alămor 1, Amnaș 1, Cacova 1, Gurarâului 1, Mag 2, Săcel 2, Tilișca 1, Topârcea 1, Vale 1, Cristian 1, Săliște 1.

XVIII. Protopopiatul Sebeș: Berghiu 1 post, Călnic 1, Copalna 1, Daia 3, Deal 1, Drâmbor 2, Laz 1, Lomani 2, Mihelț 1, Oarda de sus 1, Petrifalău 1, Răhău 3, Săsciori 1, Șugag 1, Tărtăria 1, Totoiu 1.

XIX. Protopopiatul Sf. Gheorghe: Halchiu 1, Marcoș 2.

XX. Protopopiatul Sibiu: Bungard 1 post, Gușteriță 1 post, Mohu 1, Loamnăș 1, Răusădului 2, Sădu 1, Șelimbăr 1, Vurpăr 1.

XXI. Protopopiatul Sighișoara: Criș 1 post, Daia-săsească 1 post, Ferihaz 2, Saschiz 1, Sighișoara 1.

XXII. Protopopiatul Târnava: Boian 1 post, Blăjel 2 posturi, Bobohalm 1, Chesler 1, Curenii 1, Lepindea 1, Laslău 2, Șoimoș 1.

XXIII. Protopopiatul Zarand: Bulzești-de-jos 1 post, Căinelul-de-sus 1 post, Luncoiul-de-jos 1, Luncoiul-de-sus 1, Blăjeni-Criș 1, Blăjeni Plaiu 1, Ormindea 1, Ribița 1, Ribicioara-de-sus 1, Rovina 1, Vaca 1, Tomnatic 1.

Sibiu, din ședința senatului școlar ținută la 6/19 Iulie 1923.

Consistorul arhidiecezan

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare

Părți alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvântarea I. P. S. Sale Dnui Ioan Mețianu, arhiepiscop și mitropolit.

Prețul legat 25 Lei plus porto postal 5 Lei

Nr. 302/923

(95) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II. **Vingard**, protopopiatul Sebeșului, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele sânt, pe lângă celea fasonate pentru întregirea dela stat, porția canonică întregită prin reforma agrară la 32 jugăre și locuință liberă în școală.

Concurenți au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul indicat, subsemnatului oficiu protopopesc și până în 8 zile înainte de alegere să se prezenteze poporului în biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Sebeș, 20 Iunie v. 1923.

Oficiul protopopesc al Sebeșului în înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Sergiu Median
protopop.

Nr. 183/1923

(84) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III. **Porcurea**, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele satorite în coala B., pentru întregirea dela stat.

Concurenții își vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis și se vor prezenta în parohie spre a se face cunoscuți poporului.

Geoagiu, la 24 Mai (6 Iunie) 1923.

Oficiul protopopesc ort. rom. Geoagiu în înțelegere cu comitetul parohial.

V. Goron
protopop

Memoriile lui Șaguna

— Volum festiv —

Au apărut:

Memoriile Arhiepiscopului și Mitropolitului Andrei Șaguna din anii 1846—1871, volum festiv publicat de Consistorul Arhidiecezei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu la aniversarea a 50-a dela adormirea în Domnul a Marelui Arhiepiscop.

Volumul, de 112 pagini, conține însemnările lui Șaguna despre faptele și întâmplările momentuoase din viața sa. După cuvintele introdusătoare urmează, an de an, expunerea acestor fapte și întâmplări, care se publică acum întâia oară în întregime.

În volum se mai cuprind și câteva lamuriri, date de răposatul Arhiepiscop-vicar, Dr. Ilarion Pușcariu, cu privire la aceste Memorii, precum și mai multe ilustrațiuni; ear la sfârșitul cărții se poate citi: Ziarul lui Șaguna din 1857.

Cartea se găsește de vânzare în Librăria Arhidiecezană în Sibiu.

Prețul 25 lei.

La Librăria arhidiecezană se află de vânzare

Cuvântări bisericesti

de arhimandritul Ilarion Mircea, egumenul sfintei mănăstiri Precista-Mare din Roman, cuprinzând 41 predici pentru Duminicile din Paresimi, 9 Duminici după Rosalii și la unele sărbători de peste an. Prețul 16 Lei.

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane